

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/232/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015201079
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5015201079.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľa: F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Č. XXX/X, U. O. - U. P., právne zastúpený JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska č. 4, Bratislava, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 30.10.2015, o nároku na starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 08.09.2016, č. k. 25Sd/213/2015-43, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 08. septembra 2016, č. k. 25Sd/213/2015-43 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 08.09.2016, č. k. 25Sd/213/2015-43, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 30.10.2015 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 30.10.2015 odporkyňa podľa § 65 ods. 2 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa § 12 ods. 3 písm. d/ a e/, § 14 ods. 4, § 21 a § 174 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 10.07.2015, ktorou požiadal o priznanie starobného dôchodku od 06.07.2015.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z potvrdenia Ministerstva obrany SR mal preukázané, že navrhovateľ vykonával v I. kategórii funkcií základnú vojenskú službu od 28.08.1975 do 15.07.1977 a od 16.07.1977 do 31.12.1992 zamestnanie vojaka z povolania, teda v I. kategórii funkcií získal 17 rokov a 31 dní, čo medzi účastníkmi ani nebolo sporné. Vzhľadom na to, že zamestnanie zaradené do I. kategórie funkcií netrvalo do 31.12.1999, krajský súd mal preukázané, že nebola splnená podmienka

podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Z. z. pre vznik nároku na starobný dôchodok dňom dovŕšenia veku 58 rokov podľa § 174 ods. 1 písm. c/ tohto zákona. Rozhodnutie odporkyne preto považoval za súladné.

V odôvodnení rozsudku krajský súd ešte uviedol, že nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa ohľadom zápočtu doby štúdia do 18.roku veku v prvom a druhom ročníku vojenskej strednej odbornej školy (VSOS), keď poukázal na ustanovenie § 132 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb..

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že v I. kategórii funkcií získal 17 rokov a 131 dní v dobe od 28.08.1975 do 31.12.1992 a odišiel do zálohy v súlade s § 26 ods. 1 písm. f/ zákona č. 76/1959 na vlastnú žiadosť po splnení prevzatého záväzku. Ku dňu 31.12.1992 § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 v znení zákona č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií ustanovoval pre vznik nároku na skorší odchod do dôchodku podmienku trvania zamestnania v I. alebo II. kategórii funkcií do 31.12.1992. Pre vznik nároku na starobný dôchodok od 58. roku veku teda spĺňa tak podmienku podľa § 174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. ako aj podmienku podľa § 174 ods. 2 tohto zákona. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že v § 175g, ktoré bolo vložené do zákona č. 100/1988 Zb. zákonom č. 355/1999 Z. z., je uvedené, že o nároku na starobný dôchodok sa rozhodne podľa predpisov účinných do dňa 22.12.1999. Dátum 31.12.1999 je podľa jeho názoru diskriminačný, lebo sú ním vytvorené dve skupiny, ktoré slúžili v rovnakom zamestnaní v I. kategórii funkcií, keď tí, čo slúžili do 30.12.1999 nemajú rovnaké práva ako tí, ktorí v I. kategórii funkcií pracovali do 31.12.1999. Súčasne poukázal na to, že po celý aktívny pracovný život bol zúčastnený na poistení vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia u odporkyne a vzhľadom na dlhodobé a riadne odvody má nárok na skoršie priznanie starobného dôchodku. Poznamenal, že nerozumie úvahe krajského súdu ohľadom hodnotenia doby štúdia na vojenskej strednej odbornej škole, kde nastupovali 14-15 roční žiaci, lebo on takú školu neabsolvoval; po úspešnom ukončení civilnej učňovskej školy absolvoval dvojročnú dôstojnícku školu.

Navrhovateľ z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil odporkyne na ďalšie konanie. Súčasne žiadal, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť mu náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 511,81 eura.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o úvahu krajského súdu ohľadom hodnotenia doby štúdia na vojenskej strednej odbornej škole, kde nastupovali 14-15 roční žiaci, túto úvahu odvolací súd považoval za mylne uvedenú v písomnom vyhotovení rozsudku, keďže z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva, že krajský súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z preukázanej doby zamestnania v I. kategórii funkcií v rozsahu viac ako 17 rokov, vrátane obdobia základnej vojenskej služby počas štúdia navrhovateľa na Dvojročnej dôstojníckej škole.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

Podmienky nároku vojakov z povolania na starobný dôchodok upravoval do 31.12.2003 zákona č. 100/1988 Zb. v ustanovení § 132, podľa ktorého vojakovi z povolania vznikol nárok na tento dôchodok

od skoršieho veku 55/57 rokov len v prípade ak službu zaradenú do 1. kategórie funkcií vykonával najmenej 20 rokov - túto podmienku navrhovateľ nespĺňa.

Navrhovateľ nespĺňa podmienky na skorší vznik nároku na starobný dôchodok ani podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb..

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ v dobe od 28.08.1975 do 15.07.1977 a od 16.07.1977 do 31.12.1992 získal v I. kategórii funkcií viac ako 17 rokov. Sporná medzi nimi bola aplikácia ustanovenia § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení platnom k 31.12.1992, resp. k 31.12.1999.

S účinnosťou od 01.07.1992 bolo zákonom č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení do zákona č. 100/1988 Zb. vložené nové znenie ustanovenia § 174.

Podľa § 174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01. januárom 1993 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1992 nárok na starobný dôchodok tiež, 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1992; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb..

Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. vety pred bodkočiarkou v znení platnom od 01.01.2000 podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999.

Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zákona č.100/1988 Zb., je teda ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31. decembri 1999, pôvodne po 31.12.1992. Toto ustanovenie malo za cieľ, v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31.12.1992, postupne predlžovaného až do 31.12.1999, odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31.12.1992, resp. po 31.12.1999 a zachovať iba určeným skupinám zamestnancov, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

Uvedené ustanovenie odvolací súd nepovažuje za retroaktívne alebo diskriminačné, naopak malo umožniť zamestnancom, ktorí vykonávali také zamestnanie k 30.06.1992 dosiahnuť v zamestnaní zaradenom do zvýhodnenej kategórie v tam určenom období (najskôr len do 31.12.1992, naposledy a v súvislosti s predlžovaním zaraďovania zamestnaní do zvýhodnených kategórií), teda do 31.12.1999 potrebný počet rokov v tejto kategórii pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok v rozsahu nižšom, ako je upravený v § 21, resp. § 132 zákona č. 100/1988 Zb..

Pokiaľ navrhovateľ namietal ustanovenie § 175g ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Zákom č. 355/1999 Z. z. bolo totiž predĺžené obdobie zaraďovania zamestnaní do I a II. pracovnej kategórie a do I. kategórie funkcií až do 31.12.1999 (napr. § 14, § 130 a § 174 tohto zákona) a zákonodarca v ustanovení § 175g ustanovil len to, že v konaniach o nároku na starobný dôchodok podľa § 174, ktoré neboli právoplatne skončené pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (22.12.1999), sa o nároku na starobný dôchodok rozhodne podľa predpisov účinných do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Konanie o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok sa však začalo na základe jeho žiadosti z 10.07.2015 (§ 184 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.),

teda nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z.).

Aj odvolací súd mal z uvedených dôvodov preukázať, že navrhovateľ nespĺňa podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. a § 12 ods. 3 písm. d/ a e/ zákona č. 100/1988 Zb., resp. v spojení s § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb..

Preskúmané rozhodnutie odporkyne z uvedených dôvodov považoval za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd vzhľadom na neúspech navrhovateľa v tomto konaní rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.